

Vi planlagde Musicon uden masterplan, fordi en styrende plan alligevel ikke kan styre

Henrik Valeur og Jan Bille, 2023

I anledning af at Musicon er blevet tildelt Blandet By Prisen, har der været en diskussion mellem Andreas Høegh, sekretariatsleder på Musicon, og John Pløger, professor emeritus (tidligere Roskilde Universitet), om hvad der er forsøgt i Musicon, og i hvilken grad det er lykkedes.

I overskriftsform er det der virkelig adskiller Musicon fra andre byudviklingsprojekter, at der ingen masterplan er. Men hvorfor er der ikke det?

Vi vil gerne dele nogle af de overvejelser, vi gjorde os, da vi som henholdsvis planchef og rådgiver for Roskilde Kommune sammen med mange andre kreative mennesker fra blandt andet Roskilde Museum, Roskilde Festival og kommunen påbegyndte planlægningen af Musicon for godt 15 år siden. Og nogle af de tanker vi i dag gør os om bydelens fremtid.

Som planlæggere er det ikke os, der har bestemt, hvordan Musicon skulle se ud. Det er de mange mennesker, som løbende har involveret sig og sat deres præg på bydelen.

Som planlægger kan man føle sig tilskyndet til at bestemme, hvordan noget skal udvikle sig, fremfor at skabe de rette betingelser for, at det selv kan udvikle sig. For det er den plan, der foregiver at bestemme udviklingen, som både dem, der skal give tilladelse til den, og dem, der skal sælge den, ønsker sig. Af gode grunde.

Men der er i vores øjne endnu bedre grunde til, at planlægningen ikke skal forsøge at

bestemme fremtiden. Dels fordi den følelse af sikkerhed, som den bestemmende plan giver, er en falsk følelse, da fremtiden jo netop ikke lader sig forudse. Og dels fordi det forhindrer en kulturel udvikling af byen, som jo i sin natur netop må være søgende og prøvende.

Interessenter og beslutningstagere blev inviteret til en række kombinerede rolle- og scenariespil, som resulterede i forskellige forslag til, hvordan Musicon kunne udvikles. Der fremkom tanker, som de fleste delte, og ideer, som de færreste nok selv ville have fået. Begge dele kunne vi tage videre med i processen.

Vi lavede en udviklingsplan og en procesmanual med redskaber og forslag til den fremtidige udvikling. I stedet for en masterplan foreslog vi etablering af et sekretariat, som løbende skulle tage stilling til og hjælpe projekter i gang. Hvilket det også har gjort. Desværre er det ikke blevet til så meget med de selvbyggede projekter, som vi også havde i tankerne. Men måske er de nu på vej.

Der er også andet, der ikke lige er blevet, som vi forestillede os. Men det er jo netop vilkåret ved denne form for planlægning. Der er også ting, vi belært af erfaringerne ville gøre anderledes i dag. Men de grundlæggende principper mener vi fortsat er relevante. Måske endda mere relevante i dag. For som vi ser det, kræver mange af de udfordringer, byudviklingen i dag står over for, netop beboernes og brugernes aktive medvirken.

Den ene af os har valgt at bosætte sig i Musicon og har her tegnet og opført fire beboelseshuse. Den anden har arbejdet videre med intentionerne fra Musicon andre steder, men har fulgt med i bydelens udvikling.

Denne udvikling er nu kommet til det punkt, hvor sekretariatet nedlægges, og ansvaret for bydelens fortsatte udvikling i større grad overdrages til beboerne og brugerne.

Det bliver spændende at se, hvor denne udvikling vil føre hen.

Vi håber, at der fortsat vil være fokus på det kreative og lysten til at lege, så der både kan skabes nye drømme, og gamle drømme kan vedligeholdes.

Vi håber, at der fortsat vil være åbenhed over for det nye såvel som respekt for det gamle. For selv om Musicon er en meget ung bydel, er der allerede groet væremåder og samværsformer frem, som er værd at bevare.

Vi håber, at der kommer mere støtte til selvbyggerne som et vigtigt alternativ til det spekulative og profitjagende byggeri, der kun synes at føre til ensartede byggerier uden charme og personlighed, men med kæmpestore, sydvendte glasfacader, underdimensionerede altaner og triste trappeopgange.

En af vores inspirationskilder har været Christiania, som på trods af indre konflikter og udefrakommende kriminalitet og politiker- og mediehetz efter mere end 50 år fortsat står som bevis på, at bydele kan udvikle sig ved egen kraft og på egne betingelser.

Musicon skal finde sin egen vej og har også gode muligheder for det. Ikke alene er der stor opbakning fra omgivelserne, men der er også mange initiativer som festivalhøjskolen, tømmerkollegiet, Makerspace, KunstSmedien og Aaben Dans, der gør det muligt for folk at mødes og engagere sig.

Vi håber, at disse initiativer fortsat vil udvikle sig, og at der vil komme flere af dens slags til, så der også i fremtiden vil være plads til kunstnere og musikere, dygtige iværksættere og skæve eksistenser, der kan berige livet i bydelen og bidrage til et spirende fællesskab.

Denne artikel har været publiceret som debatindlæg i Byrummonitor, 10 februar 2023.

This article may be copied or reprinted for noncommercial purposes as long as proper citation standards are observed (author, title, date).